

gacích tuzemských, nebo-li přímo řečeno, válečné půjčky státem mocí zákona k honorování převzaté jsou mocí tohoto převzetí čsl. a tudíž tuzemskými státními obligacemi. Než právě důvodem věcné příslušnosti sborové je tento státní zájem a dlužno tedy na ní setrvati, pročež, když místní příslušnost není dána, ježto úvěrní knihy se v tuzemsku nevedou, jest to případ Šu 28 j. n., když půjčky, o něž jde, výslovně se označují za převzaté a amortisace žádána k cíli výměny za náhradní papíry. Není tedy nejmenší námitky proti příslušnosti krajského soudu, ani s tohoto hlediska, i kdyby po výroku dle Šu 28 j. n. ještě v úvahu přicházeti mohla.

Čís. 5189.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Za rozluku dle Šu 17 zák. lze žádati i tehdy, byl-li vysloven rozvod manželství od stolu a lože rozsudkem pro zmeškání.

Pokud nemůže žádati za rozluku dle Šu 17 zákona manžel, jenž zavedl příčinu k rozvodu.

(Rozh. ze dne 23. července 1925, R I 610/25.)

Manželství manželů B-ových bylo rozvedeno od stolu a lože k žalobě manželky rozsudkem pro zmeškání, jenž nabyt právní mocí, z viny manželovy. Napotomní žádosti manžela o povolení rozluky soud první stolice vyhověl a prohlásil manželství rozloučeným z viny manželovy. **D u v o d y:** Soudním šetřením bylo zjištěno, že manželství bylo právoplatným rozsudkem krajského soudu ze dne 15. prosince 1924 z viny Václava B-a rozvedeno od stolu a lože. Ze spisů rozvodových bylo dále zjištěno, že z důvodů, v Šu 109 obč. zák. uvedených, byl za rozvodový duvod vzat duvod, že Václav B. dopustil se cizoložství. Okolnost tato byla ostatně dosvědčena v řízení o rozluku manželství i Aloisii S-ovou, s níž Václav B. cizoložné styky udržoval a udržuje. Jest proto zjištěno, že by okolnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, které se kryjí s důvody rozluky podle Šu 13 písm. a) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., byly již tehdy oduvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno. Bylo proto vysloviti rozluku manželství (§ 17 cit. zák.). Do usnesení tohoto byl dle přesného znění téhož paragrafu převzat výrok o vině z rozsudku ve sporu o rozvod téhož manželství. Okolnost, že manželka Václava B-a odpírá souhlas k rozluce, není výroku tomu na překážku poněvadž podle Šu 17 zákona není ku povolení rozluky souhlasu druhého manžela třeba a lze rozluku vysloviti na žádost kteréhokoliv z manželů, tedy i toho, jenž má na rozluce vinu. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil ze správných jeho důvodů, k nimž dodal: § 17 rozl. zák. předpokládá, že byl soudem vysloven právoplatně rozvod manželství, dále, že rozvod byl vysloven z některého důvodu rozvodového, který je zároveň důvodem rozluky, dále, že jeden z rozvedených manželů žádá o rozluku manželství na podkladě provedeného již sporu o rozvod, posléze, že soud v řízení nesporném

na základě šetření o něm provedeného dojde ku přesvědčení, že by okolnosti skutkové, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby o ni bylo bývalo žalováno. Ze tu jsou ony skutečnosti, prvý soud správně zjistil, neboť rozvod vysloven byl pro cizoložství, tedy pro důvod rozlukový §u 13 a) rozl. zák. a cizoložství to dosud trvá. Dle §u 17 muže žádati za rozluhu každý z manželů, souhlasu manžela druhého třeba není, a proto právem k prohlášení stěžovatelky, že s rozlukou nesouhlasí, přihlíženo nebylo (rozh. čís. 413 sb. n. s.). V §u 17 se nerozeznává, zda byl rozvod vysloven rozsudkem pro zmeškání, či po řízení kontradiktorním. Hledíc k §u 396 c. ř. s., dlužno při zmeškání za skutková zjištění pokládati okolnosti, které nebyly vyvráceny průvody tu jsoucími, a proto za pravdivé se považují (srov. rozh. čís. 918 a 1711 sb. n. s.). Postup prvního soudu odpovídá také prováděcímu nařízení čís. 362/1919 sb. z. a n., čl. II., odst. III. Připomenouti jest, že nešlo zde o rozsudek pro zmeškání v řízení rozlukovém, kde ovšem jest vyloučen, nýbrž v řízení rozvodovém, dále, že tvrzení stěžovatelky, že není vyloučeno, že by manželu svému cizoložství odpustila a že mu chtěla odpustiti, jest jednak v rozporu s okolností, že z téhož důvodu na rozvod manželství žalovala, jednak vedlejším proto, že cizoložství dosud trvá a odpuštění možno vztahovati jen na dobu minulou, kdyby se bylo stalo, což tvrzeno nebylo, naopak ze stížnosti vychází opak.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle obsahu dovolacího rekursu jde o dvě sporné otázky a sice: 1. může-li žádáno býti za rozluhu dle §u 17 zák. rozl. i na základě rozsudku pro zmeškání, vyslovujícího rozvod, a 2. může-li rozluhu žádati i manžel, jež jest samojediný na rozvodu vinen. Ale tyto otázky nemohou v tomto případě zodpověděny býti tak, by tím pro stěžovatelku bylo něco získáno. Ad 1. Ovšem může žádáno býti na rozluhu i na základě rozsudku pro zmeškání — o tom nebylo ani v literatuře nikdy sporu. Spor je jediné o to, možno-li rozluhu vysloviti pouze na základě rozvodu, vysloveného rozsudkem pro zmeškání, aniž by třeba bylo zjištění, že uplatněný důvod rozvodu skutečně existoval anebo, je-li třeba, aby, ježto zmeškání neposkytuje objektivního důkazu o jeho existenci, šetřením v řízení o žádosti za rozluhu zjištěno bylo, že důvod ten skutečně tu jest, a že tu již byl v době rozvodu. Ale tento spor jest v tomto případě bezpředmětným, protože první soud šetření to, v §u 17 zákona předurčené, skutečně provedl a výpovědí Aloisie S-ové zjištěno jest nade vši pochybu, že v žalobě o rozvod tvrzené cizoložství, datované tam do října 1924, skutečně a opětovně od 9. října 1924 se stalo. Ad 2. Praví sice zákon (§ 17), že každý manžel může na základě rozsudku žádati za rozluhu, ale tím není naprosto ještě řečeno, že tak se může státi vždycky, že to platí pro každý případ. Nelze si mysliti právní řád, který by schvaloval a dovoloval zřejmou nemorálnost, něco, co se výslovně příčí dobrým mravům. Skutečně také i čs. právní řád zakazuje jakékoli počínání toho druhu. Netřeba ani sledovati jej v hájení této

zásady v různých jiných oborech práva, na př. v právu exekučním (§ 81 čís. 2 a 4 ex. ř.) nebo ústavním (§ 122 úst. list.) a církevně-státním (§ 1 čís. 1 zákona ze dne 20. května 1874, čís. 68 ř. zák., což jest jen případnost §u 26 obč. zák.) a j., nýbrž stačí zde úplně normy v oboru práva soukromého. A tu, nehledě ani k §u 26 obč. zák., jenž za nedovolené prohlašuje společnosti, jichž ústava nesrovnává se s dobrými mravy, a k §u 1174 obč. zák. perhorreskující každé jednání ob turpem causam, t. j. za nemravným účelem, jest nejdůležitější § 879 obč. zák., jenž zakazuje smlouvy, přičící se dobrým mravům, prohlašuje je za nicotné a odpírá jim účinek, a § 1295, odstavec druhý obč. zák., jenž zapovídá výkon práva, přičící se dobrým mravům, ovšem jak dodává, děje-li se to za účelem, druhého poškoditi, což ale je pleonasmus. Pakliž ale tak, zapíral by právní řád sama sebe, kdyby v otázce, o niž jde, jednal jinak, i nelze se tedy do zákona domnívati, že chtěl nadržovati špatným mravům. Špatným mravem však by bylo, kdyby manžel dopouštěl se vůči manželce deliktů, na př. týrání, přímo v tom úmyslu a za tím účelem, by ji dohnal k rozvodu a opatřil si tak jejím vítězným rozsudkem duvod k rozluce; tu by platila zajisté stará právní řehole, jež je jen aplikací zákazu špatných mravů, že se deliktem nenabývá práv (nemo ex suo delicto meliorem conditionem suam facere potest), neboť to dopouštěti byl by morální cynism, znamenající úplný rozvrat právního řádu. Něco takového však v tomto případě ani zdaleka nelze tvrditi. Věc naprosto nevypadá tak, že stěžovatelka se stala obětí svého odporce, naopak není příliš příznivé světlo, v němž se ona sama v této rozlukové věci jeví. Ona sama uvádí, že mezi nimi za účasti jich právních zástupců bylo smluveno, že ona podá žalobu na rozvod a že nechají vynésti rozsudek pro zmeškání, což vše se pak také skutečně stalo a jen se mezi nimi stále jednalo o její hmotné uspokojení, věc tedy dělá dojem, že ona chtěla ochotu svoji k rozvázání manželství prodati co nejdráže a učiniti dobrý obchod, jenže k narovnání nedošlo, jak se zdá, pro přílišnost jejích nároků. Že byla nejen k rozvodu, nýbrž i k rozluce úplně svolující, pak-li by jen přistoupeno bylo na podmínky v majetkovém ohledu od ní kladené, je z jejího vlastního líčení děje jisto. Ale ona nebyla ani k rozvodu nucena, pak-li odporce na její podmínky nepřistoupil, mohla se tedy pojistiti dříve než kollusivní jednání před rozvodovým soudem se stalo, a nemůže se nyní cítiti ukřivděnou, když povolena byla odpůrci rozluka, avšak do povolení pojat byl výrok o jeho vině, jenž jí dle §u 1266 obč. zák. zajišťuje plné zadostiučinění majetkové, které ovšem možná nedosáhne výše nároků doposud od ní za podmínku pro výkup jejího souhlasu s rozlukou kladených.

Čís. 5190.

Exekuce na základě říško-německých exekučních titulů.

Úřední doložka soudního písaře, že nález (rozsudek) jest pravomocný, jest vysvědčením, že nález nepodléhá opravnému prostředku, stavicímu vykonatelnost.

Rozsudek »s výhradou«, vyneseny německým soudem, není v tuzemsku vykonatelným, třebaš jím v Německu byl, leč že by šlo o roz-